

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.01 "Studii genetico-moleculare și biotehnologice ale florii-soarelui în contextul asigurării managementului durabil al ecosistemelor agricole", director de proiect: acad. Duca Maria, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Universitatea de Stat din Moldova
pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali
(Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 23 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul, obiectivele proiectului corelează direct cu cele planificate și prioritățile naționale și internaționale din domeniul biotehnologiilor agricole. Acțiunile (9) au fost realizate în conformitate cu obiectivele trasate, fiind aplicate metode interdisciplinare (instrumente metodologice, analize fiziologice, moleculare).

Obiecție: Nu sunt menționate în rezultate care practici agroecologice sunt concret analizate.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Rezultatele proiectului au fost publicate în 39 de lucrări științifice, inclusiv 1 monografie, 5 articole în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS, 7 în reviste din Registrul National al revistelor de profil, categoria B, 2/1 articole în lucrările conferințelor științifice cu participare internațională/națională, 14 teze ale conferințelor științifice internaționale, dintre care 7 peste hotare și 7 ale conferințelor științifice desfășurate în țară, 5 materiale la Saloane de invenții (Salon de carte). Rezultatele obținute în proiect au fost diseminate în cadrul a 9 rapoarte orale și 3 sub formă de poster la foruri științifice internaționale (4 - la evenimente peste hotare și 8 - desfășurate în țară).

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Cercetările au permis obținerea și interpretarea unui lot masiv de date cu privire la efectul variabilelor climatice (temperatură și cantitate de precipitații din perioada rece a anului și perioada de vegetație) asupra recoltei de floarea-soarelui și trăsăturilor asociate cu productivitatea, precum și interrelația dintre acestea la diferite nivele (țară, UAT și câmpuri experimentale amplasate în zone pedoclimatice diferite și caracterizate prin practici agricole

omogene); particularitățile de interacțiune a genotipului cu mediul și a potențialelor efecte în modificarea unor caractere de interes. Datele acumulate servesc fundament pentru argumentarea tendințelor condițiilor climatice și dinamica producției agricole pe termen lung. Rezultatele obținute au servit drept bază în elaborarea recomandărilor destinate producătorilor și amelioratorilor.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare - 36,4; la data raportării - 30%. Nu se menționează pregătirea cercetătorilor prin proiect de doctorat/postdoctorat. Adițional, rezultatele proiectului constituie parte a cursurilor didactice elaborate și predate de membrii echipei proiectului (7 cursuri la licență și master), care pe parcursul anului de referință au fost implicați inclusiv în coordonarea a 1 teză de doctorat, 6 teze de master și 2 teze de licență. au publicat lucrări științifice în cadrul Simpozionului Institutului în care activează.

Punctajul mediu acordat: 29,7

Concluzii și recomandări:

Proiectul are trasate obiective de importanță majoră corelate direct cu prioritățile naționale și internaționale din domeniul biotehnologiilor agricole. Cercetările sunt realizate la un înalt nivel științific înalt, prin integrarea complexă a studiilor climatologice, de biologie moleculară și ameliorare a florii-soarelui. Aspectul inovativ și noutatea științifică sunt reflectate în 36 lucrări științifice, inclusiv 1 monografie, 5 articole în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS, 7 în reviste din Registrul National al revistelor de profil, categoria B. Rezultatele obținute în cadrul proiectului au permis identificarea factorilor de risc pentru producția agricolă, pe baza analizei comparative a unui masiv imens de date ce include perioadele 1991-2020, 1961-1990 și 1981-2010, ce au permis determinarea contribuției variației spațio-temporale a factorilor climatici în formarea elementelor de producție a florii-soarelui în Republica Moldova. Valoarea rezultatelor este confirmată prin datele noi privind: evoluția condițiilor climatice și a producției agricole pe termen lung, efectul variabilelor climatice asupra recoltei de floarea-soarelui și trăsăturilor asociate cu productivitatea, precum și interrelația (ponderea fiecăreia dintre variabilele climatice în formarea recoltei); particularitățile de interacțiune a genotipului cu mediul și patogenii și a potențialelor efecte în modificarea unor caractere de interes.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc